

(J) RIUDELLOTS. Dos pobles homònims pròxims a Girona.

1) *Riudellots de la Selva*, a pocs. k. al S. de Girona. Pron. *řidəłóts*, oït a Caldes i a Quart, i vacil·lant entre això i *řiudəłóts* a Sta. Coloma, a Girona i al poble mateix (Casac. 1920). El rector i En Casac. creien que ve de 'llot' (fang): Segons la consulta de la parr. (segles XVII-XVIII), vista per Casac., abans de 1430 el poble estava un centenar de passes més al SE. que avui: entremig dels dos torrents *Cric* i *Ridebilla*, afils. de l'O-nyar, i com que són molt pròxims entre ells i aquella terra és molt fangosa, hagueren de traslladar el poble perquè s'hi produïren les inundacions descrites en el manuscrit.

MENCIONS. 1064: *Rivo de luto* (Balari, *Orig.*, 123); 1359: *Riudelots de la Selva*, parròquia de *Riudelots* (CoDoACA XII, 103); cf. Mons. XVII, 39; XVIII, 206.

2) *Riudellots de la Creu*, en el Gironès, al N. de la ciutat, llogaret agre. de Palol de Revardit. Pron. *řiudəłóts* a Girona, *řiudəłóts* a Serinyà. En el poble mateix, enq., *řiudəłóts* (XLIV, 148).

MENCIONS ANT. 1017: *Rio de Lutos* (Balari, *Orig.*, 123); 1051-8: Sti. Martini de *Rivoluti* (BABL III, 309); 1359: «*pquia. de Riudalots*» (CoDoACA XII, 105) (cf. Mons. XVII, 219). En el poble deien que ara és «St. Pere de R.» (ib., p. 147).

Altre parònim, a la Conca de Barberà, com a nom d'un torrent: a. 1196: «in termino de Valclara, in *rivum de Lodars*»; 1204: «in rivo de *Lodars*» (Cart. de Poblet, p. 85, 84). Aquí, doncs, ve d'un derivat colle. en -ARES. En altres llocs apareix amb aquest ofici el plural neutre llatí LUTA. A l'Alt Berguedà: «te. *Baguzanum* ad ipsa insula ubi dr. ad *Ipsa Luta*», a. 893; i a la Plana de Vic: «*Ipsas Luctas* qui ibidem sunt una --- caput-aquis ad rigandum --- in term. Sevedano» a. 904 (*Dipl. Cat. Vic*, § 21, p. 20.5, § 35).

Riudemilans, V. *Rodamilans*

(K) RIUDEPERES, *Sant Martí de* ~. És el nom antic i consagrat del poble vigatà que usualment s'anomena més aviat *Calldetenes*.

NOM POP.: *kařłətənas*, menys sovint *Calldetenes*, i encara menys *řiudəpərs*. El nom oficial, Sant Martí, és el nom d'una església fora del poblat: Vic (Casac. 1920); igual jo 1921 (Ll. 28, 198).

MENCIONS ANT. Un doc. de 948 ens el mostra com pròpiament nom d'un riuuet que baixa de St. Julià de Vilatorrada, cap al riu Gurri: «Sti. Laurenti, in villa q. vocat *Ederas*, afr. Or. --- Mer. in *Villaleonis* --- in rio que vocant *Rideperas* que surgit de *Vilatorrada*» (*Dipl. Cat. Vic*, § 251, p. 212); 1050: «Sti. Martini de *Rivodepiris*» (monogr. de Ripoll i Vil., 2r); 1095: «eccl. --- Beati Thome Apostoli, juxta *Rivum de Piris*» (Ripoll Vil. LII, 1); 1104: «*Stum. Thomam de Rivo de Piris*» (Ripoll L, 4); 1149: «in episc. Ausonensi, in lo. q. voc. *Riu de Peres*», cit. junt amb Olost (Albon, *Cart. du Temple*, 349). Però el 1197 un doc. ens dóna en baix llatí la forma més fundada: «Sancti Martini de *Rivo Petrarum*» (Balari, *Orig.*, 60

123).

Altrament en part dels documents (entre ells el més antic i relatiu al riu) figura en la forma *pera*, evolució arcaica de PETRA 'pedra' en català; si bé, per l'homonímia amb el nom del fruit, els clergues ho llatinitzaven en *piras* 'peres, pereres'. Però és clar que ve de PETRA, com en *Matadepera*, *Valldeperes*, i en els NLL *La Pera*. Era cosa de frares més o menys llecs, perquè hi havia el priorat monàstic de St. Tomàs: 1257: «frater J., prepositus Sti. Thome de *Riuo pirorum* et totus coventus eiusdem» (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* II, 378). En les llistes p. p. Junyent hi ha d'una banda «Sti. Martini de *Riudeperes*» (1330 i 1332); «S. Martini *Rivopirorum*», 1333; per altra banda «monasterium S. Thome *Rivopirorum*», aa. 1332, 1333, 1339 (*Mi. Griera* I, 374, 381, 382, 385, 387); 1359: *Riu de Peres* (CoDoACA XII, 80); *Sant Martí de Riudeperes* (ib., 82, 130).

(L) RIUDOMS. Poble del Baix Camp de Tarragona. Pron. *řiudoms* al Morell i al poble mateix; *řidoms* a Maspujols i a Cambrils (Casac., gentilici: *ři(y)duməns* pertot). Jo id. en l'enq. de 1955; cf. GGC, 668.

MENCIONS. Font i Rius en dóna docs. amb la forma *Rivus de Ulmis* aa. 1151, 1164, 1173 i 1178 (*C. d. p.*, §§ 84, 130, 146, 178); 1154: *Rivo de Ulmis*; 1164: *Rivoulmorum* (Morera, *Tarr. Cri.* I, § 28); 1164: «dominicum quod habemus in te. de *Rivo de Ulmis*, q. appellatur *Matta*» (Cart. de Poblet, p. 15); 1184: *Rivis ulmorum* (Kehr, *Papsturk.*, pp. 338, 512); 1194: *Rivo ulmorum* (Mas, *NHBna.* XIII, 203); 1253: *Rivoulmis* (Morera, o. c. II, § 17); 1319: *Riudolms*; 1321: «in loco de *Riudolms*» (BABL v, 9.13); 1359: *Riudons* (CoDoACA XII, 38).

Secundàriament el nom d'aquest poble es traslladà a un *mas* o *masada* que cresqué fins a fer-se el llogaret anomenat *Masriudons* o *Mas-de-r.*, agre. a Vandellòs, situat entre L'Hospitalet i Masboquera, vora la carretera de Vandellòs a Tivissa. Pron. *mazdəřidoms*, a Cambrils (Casac. 1920), *mazdəřiudoms* a Capçanes i a Serra d'Almos, *mardəři* al Molar, Ginestar i Benissanet (XIII, 22, 51, 101).

MENCIONS. 1460: «Vall de Lor --- mas de *Riudoms*» (Bru Borràs, *Notes Hist. de Tivissa*, 181.4).

L'ETIM. de *Riudoms* és evident, per un riuuet que s'escola sota omeda.

(M) RIUDOR. Apareix antigament en la forma *Roudor*, com una localitat suburbana de Barcelona. 1315: «Rendes del *Roudor* de Barchinone. Les leudes del *Roudor* de Barna. són establides als hereus d'En Berenguer Mol --- et valen cascun any tro a 4000 sous» (CoDoACA XII, 245). En el S. XIX quedava com a nom d'un carrer del barri de Ribera. També se cita un Guillelmus de *Reudoriis* en doc. de 1345 d'aquells llocs, però no perquè el carrer prengué nom d'un propietari (com diu BABL v, 354) sinó a la inversa.

Sembla deduir-se'n que aquest nom vingué originàriament d'una variant del nom de planta *roldor* (*DECat* VII, 405, cf. especialment b47 ss.), però ha-